

Mery (stânga), Viorica (centru) și Elena și-au construit o carieră din voluntariat

Pensionari cu suflet tânăr

Sunt persoane de vârstă a treia în România care și-au găsit o a doua carieră. Îi ajută voluntar pe cei cu probleme sociale. De Diana-Florina Cosmin

Mery Iancu (74 de ani) este o doamnă distinsă, pe care lesne ți-o poți imagina plimbându-se, elegantă, pe străzile Bucureștiului de altădată. Acum, o zi obișnuită din viața ei înseamnă ore în șir petrecute în autobuz. Se deplasează zilnic din cartierul Rahova până-n centru pentru a o ajuta la treburile gospodărești pe fosta sa profesoară de limba engleză, în vârstă de 92 de ani. Nici una, nici cealaltă nu mai au pe nimeni. Cea mai mare răsplată a lui Mery este sentimentul că, la 74 de ani, încă mai are multe de învățat de la fostul său dascăl: „Întotdeauna aflu ceva nou de la ea, iar asta înseamnă că sunt încă tânără!“. Viorica Manolache (64 de ani) știe și ea prea bine ce înseamnă să ai oameni

care să trăiască liniștiți pentru că tu exiști în viețile lor. De ani buni a devenit stălpul de sprijin a trei bătrânei singuri pe lume. Cele două nu sunt însă singurele voluntare din sala Bibliotecii Metropolitane din București, unde se desfășoară întrunirea săptămânală a Asociației pentru Drepturile Pensionarilor din România (A.D.P.R.). În cea mai mare parte a timpului, aproape fiecare dintre membrii A.D.P.R. se preocupă de soarta unui om mai puțin norocos. Cea care a „dat tonul“ a fost președintele organizației, Elena Vâneată (60 de ani). Ea însăși ajută șapte persoane, cu vârste între 64 și 80 de ani, cu probleme de sănătate. De curând s-a „bătut“ cu stutul român, care soma o bătrână suferindă de Alzheimer cu o factură de 50 de milioane de lei vechi. Și a ieșit câștigătoare!

VOLUNTARIAT DE VÂRSTA A TREIA. Voluntarii de la A.D.P.R. sunt puși pe lucruri mari. Începând din luna iulie, sunt „Bunici pentru o zi“, prin programul „S.O.S. Satele României“. Vor petrece zilele de sâmbătă și de duminică alături de copii cu vârste între 2 și 13 ani, care locuiesc cu mame sociale și nu au avut vreodată habar de ce înseamnă să ai un bunic. Curiozitatea este mare și în tabăra „bunicilor“, pentru că nu toți au avut ocazia să țină vreodată în brațe un nepoțel. Acest proiect, ca și multe altele, a început odată cu ideea Elenei Vâneată de a crea o asociație prin care vârstnicii să se implice activ în cauze sociale.

Ideea i-a venit acum 10 ani, înainte de a ieși la pensie, dar s-a concretizat abia în 2007. Acum, chiar dacă nu mai umple săli de teatru, ca pe vremea când era actriță la Teatrul din Brăila, reușește să umple, săptămânal, o sală cu pensionari cu poftă de viață, dornici să se implice în cauze sociale dintre cele mai diverse. Entuziasmul pe care l-a investit în acest proiect de suflet a avut un efect de bumerang: s-a întors înzecit, sub forma oamenilor „providențiali“, care o ajută în proiectele sale. Florin Rotaru, directorul Bibliotecii Metropolitane din București, i-a oferit, fără chirie, un spațiu în care să țină întrunirile asociației, iar medici generaliști și de specialitate au acceptat să susțină prelegeri pe teme de interes pentru vârstnici. Apoi, cu ajutorul Centrului Național de Voluntariat ProVobis, Vâneată a putut pleca și într-un schimb de voluntari în Italia. Experiența italiană a durat zece zile, dar i-a dat idei pentru ani buni de acum încolo.

INSPIRAȚIA VINE DE LA ROMA. Primul proiect de sorginte italiană, foarte aproape de finalizare, este „Bunicul vigilent“, o inițiativă prin care pensionarii din poliție și armată îi ajută pe copii să traverseze strada și dirijează circulația în fața școlilor fără treceri de pietoni semaforizate. În Italia, rezultatele au fost spectaculoase. Pe de-o parte, pensionarii se simt utili și nu mai alunecă în depresie iar, pe de altă parte, copiii sunt fericiți să aibă parte de atenția zilnică a unui „bunic“. A existat chiar un caz în care unul dintre „bunicii vigilenți“ a salvat o fetiță de un pedofil. Ceea ce Elena Vâneată vrea să arate este că poate fi la fel și în România, cu condiția să li se dea și pensionarilor noștri șansa de a se implica. De altfel, când vine vorba despre cel mai important proiect al A.D.P.R., aproape toți pensionarii vorbesc într-un singur glas: „centrele de zi“. Acestea, numite de Elena Vâneată „grădinițe pentru adulți“, sunt locuri unde vârstnicii pot veni să socializeze și să se implice în activități diverse, în loc să stea acasă, așteptându-și copiii să vină de la serviciu. „M-a

sunat un domn care voia să știe dacă există un centru unde îl poate lăsa, cât este la serviciu, pe tatăl său, nevăzător. Îi era teamă să nu pățească ceva, singur acasă“, povestește Vâneată. I s-a rupt inima să-i spună că, în România, nu există încă niciun astfel de loc, deși fonduri europene intră în țară și pleacă la fel cum au venit – neatinse. Nu există proiecte viabile pe care să le finanțeze. Dacă în Italia, numai la Roma, se derulează peste 400 de programe destinate bătrânilor, integral finanțate din bani europeni, în România nimeni nu a pus măcar creionul pe hârtie. După trei ani de bătut la uși în zadar, cu solicitări de ajutor pentru întocmirea proiectului de finanțare pentru un centru de zi pentru vârstnici, voluntarii de la A.D.P.R. au găsit soluția. Vor să se „școlească“ în materie de proiecte europene și să pregătească singuri documentația necesară.

SPERANȚĂ PENTRU VOLUNTARIAT. Spre deosebire de alte țări, românii abia încep să conștientizeze nevoia de a se implica activ în cauze sociale. În capitala Italiei există 10.000 de voluntari, dintre care 2.500 de vârstă a treia. În România, singura statistică referitoare la numărul voluntarilor a fost făcută de către Barometrul de Opinie Publică, în 2007, iar rezultatul este unul vag: 14,4% din românii cu vârste peste 18 ani au participat în acțiuni de voluntariat măcar o dată în viață. Conform unui studiu realizat în 2007 de către Centrul de Voluntariat „Pro Vobis“ împreună cu Centrul pentru Studiul Democrației din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, 4,2% din voluntarii din România sunt persoane cu vârste peste 56 de ani. Dacă au măcar un sfert din entuziasmul Elenei Vâneată sau din pofta de a învăța a lui Mery Iancu, atunci situația arată promițător.

Primăriile ar putea încerca să promoveze acțiunile sociale prin centre de voluntariat, care să-i implice pe vârstnici în funcție de domeniul de activitate. Ai fost profesor? De ce să nu predai, măcar o oră pe săptămână, unor copii care nu-și pot permite meditații? Ai fost doctor? Învăță-i pe copiii de la un orfelinat cum să trăiască sănătos și să prevină bolile. Ai putea avea surpriza ca, în loc să te simți marginalizat și uitat, să devii brusc util și activ. Și, de ce nu, să te simți mai tânăr decât ești. Chiar dacă societatea civilă se află cu mult în urmă în ceea ce privește inițiativele pentru vârstnici, membrii A.D.P.R. sunt dovada că o atitudine proactivă are rezultate infinite mai bune decât simpla așteptare. Elena Vâneată și pensionarii ei activi acceptă cu inima deschisă orice fel de sprijin, dar nu se mulțumesc să aștepte ca mâinile să se întindă din exterior. De trei ani încoace, se ajută singuri și îi ajută cu inima deschisă și pe cei din jur. **F**

Elena Vâneată și pensionarii ei activi au planuri și energie pentru încă mulți ani de acum încolo